

450 De Regia Protect. vi oppress. appell.

ulcerius appellare non licet, ut postea bene possit, firmiter Jacob Sahagum in cap. 1. n.78. de sequent. poss. & fructuum. Anton. Gomez in l.45. Tauri num. fin. ad fin. Covarr. in præl. quæst. cap. 23. n.7. quos referens sequitur Felician. de censib. lib. 3. cap. 1. n.11. ante fin. quod quidem modò non examino, sed vide leges Regias quibus fundantur, & secundum eorum terminos Doctores intelligi, verum tamen est, quod in iis judicis summarissimis, de quibus suprà & rem. 1. fin. C. de edit. divi. appellatio non suspendit, ut quotidie vulgo videmus, & idem in Salviano, ob ejus specialitates.

61 Et tandem pro comprobatione & justificatione hujus regule propositae addit. quod cùm à possessoris ordinariis seu plenariis appellatio non admittatur, multo minus admittenda est in iudicis illis summarissimis præparatoriorum possessoriorum ex officio judicis, juxta l. aequum. ff. de usu fructu. de quibus nos latè ad princ. suprà, ita hanc consequentiam deducit. Rolan. in Valle conf. 8. n.34. & 35. vol. 4. ex Alciato consil. 38. in l. quod iust. n.29. de re iudicata. Covarr. in præl. quæst. 17. n.7. Menoch. de adip. poss. rem. 6. n.48. Brun. conf. 9. n.9. Boetius in consuet. Bitturig. §. 4. de iuris omnibus. Rebuff. in comment. ad Reg. consit. tom. 3. tit. de mater. poss. art. 1. gl. 1. n.23. Joseph. Ludovic. decif. 20. num. 9. Beneintend. conf. 79. sub. 1. & quod nec supplicari possit, vide Covarr. ubi suprà d. cap. 19. n.4. vers. oī. Riccius in præl. dec. 203. p.2. per ist.

62 Hanc tamen regulam haec tenet tot authoritatus, legibus, & rationibus comprobata declarat intelligatur prohibita appellatio quoad effectum suspensivum dumtaxat, non autem quoad devolutivum, quoniam licet executio sententiae late in meris possessoris pro actore non retardetur per appellationem subsequuntur; tamen causa devolutiv ad superiorum facta executio, ne ipse de iustitia, aut iustitia sententiae cognoscatur, ad revocandam, vel confirmandam sententiam, non tamen potest revocare executionem ejus tanquam attenuatam, quia illud non causat istam declarationem, probat omnis Doctorum catera haec tenet à princ. hujus articuli relata, qui quidem omnes absolutè (demitis protinus allegandis) cum de prohibita appellatione a possessori hanc declarationem adjungunt, testantes de commun., & magis receptioni, quod non repeto.

63 Ultra quos hanc insuper tenet pol. Bart. (cujus est originalis) in l. ante sententiam sub num. 6. ff. de appell. recip. Abb. in cap. cum ad sedem sub n.30. de restit. spol. Joseph. Ludovic. decif. Perus. 20. Domini. Mariana n.14. 15. & 18. Ruginell. træt. de appell. 2.5. cap. 3. sub n.706. & magis communem testatur Mar. de ord. judicio. 6. p. actu 2. præl. in verb. & quandoque appellatur num. 305. in fin. & 306. limit. 16. fol. 504. & de magis communem testatur etiam Scaccia lib. 1. causa. civil. & crim. cap. 97. sub n.54. & træt. de appell. quæst. 17. limit. 6. membr. 7. num. 16. & 22. & magis communem dicit Covarr. præl. quæst. 23. sub num. 8. ver. secunda conclusio, verio rem firmant Menoch. de adipicen. rem. 4. quæst. 100. num. 828. & de recuperan. rem. 9. n.322. Affit. dec. 269. in fin. Lancelot. de attent. 2. part. 2. limit. 25. à n.4. cum seq. alio citat Contard. in repet. l. unicus in intellectu n.2. & 3. C. si de momen. poss. (sicet non sequatur) & quod sit ultra recepta, testatur Marc. Anton. Cuchus træt. de menien. circ. poss. num. 422. tom. 3. part. 2. fol. 300. Marquesia. træt. de commiss. q. 2. de commiss. appell. cap. 2. num. 39. fol. 39. & iterum in secunda impressione part. 1. de commiss. poss. Salvia. cap. 21. num. 33. fol. 236. Rebuff. træt. de fenienc. executio. art. 5. glo. 3. sub n.1. & 2. tom. 1. Mate. Anton. de Amat. decif. 88. probat text. expressus in l. unicus. C. si de momen. poss. fuer. appell. Riccius decif. 103. à princ. part. 2.

64 Qui autem contraria tenuere, ut quoad utrumque effectum in possessoris sit appellatio prohibita, minime audiuntur, & hujus fuit author Bald. in l. unicus,

ca. licet parum ibi constans, qui contrarium teneruerat in l. 2. C. de Episcop. audien. idem quod Bal. in d. unicus sensisse videtur Paris. conf. 108. n.2. & cum Bal. communem dicit (& male) Decius conf. 28. n.4. vers. non obstante allegata. illi. conf. 187. col. 5. vers. hoc sumpto lib. 2. Imol. conf. 55. n.5. & videtur Bal. etiam sequi Brun. conf. 98. n.9. tenuerunt etiam Salicet. Roland. à Vall. Contard. Achil. Personal. Ozac. Lucas Pæt. Hier. Gab. & ali. quos refert Scac. d. træt. de appell. lim. 6. memb. 7. n.19. fol. 379. & ali qui communem dicunt.

Et hanc tibi recenserem volui, ut memor sis, quod ex 65 ea motu fuere aliqui, afflevere, quod cùm à diffinitiva non admittitur appellatio in possessoris, tamen admittatur à qualibet ejus interlocutoria, quia jam est gravamen irreparabile per appellationem à diffinitiva, cùm ab ea non appetetur, quoniam si hæc Baldi, & sequitur opinio hæc vera, scilicet, ut quoad utrumque effectum appellatio sit prohibita: probabilis redderetur horum Doctorum ampliatio, ex iis, que suprà relolvimus lib. 2. cap. 7. per totum, quod quando à sententia dif. 66 finitiva prohibita est appellatio, quoad utrumque, permissa sententia etiam quoad utrumque effectum à qualibet interlocutoria, & quolibet gravamine incidenti, quia jam non reparatur. At secus si quando appellatio prohibetur quoad devolutivum tantum, quia tunc regulariter etiam esse prohibitam à qualibet interlocutoria, probavi, at cùm ita Baldi opinio falsa sit, & improbata, & pro contraria fit universa Doctorum observationis (prout dixi) probant omnes Doctores haec tenet ad articulum citati, non admitti potest, at si vera foret Baldi opinio (secundum ea quae nos suprà in d. p. c. 7. cui hæc addit. & nota) admitteretur appellatio suspensiva à qualibet gravamine incidenti.

Sed supradicta regula haec tenet comprobata; appell. 67 latione à meris possessoriis non deferendum procedere, ad vertas jure civili, nam jure canonico regulariter ab omni iudicio possessorio, nisi appellationem emissa iudex Ecclesiasticus deferat, vim faciat sententiam ex tribunalia, quia licet est quoad utrumque effectum, devolutivum, & suspensivum, de quo habemus iura expressa, probat text. in cap. significaverunt, de testibus, & ibi notat Innocent. & communiter Doctores, probat text. in cap. cum ad sedem, de restitutione spoliato. & ibi glo. 1. magni in fin. & plene Abb. n.3. dicens communem: probat text. in cap. ex coniectione cod. rit. text. in clem. uni. de sequent. poss. & fructu. Clem. 1. de caus. poss. & propri. & utrobiusque & Doctores, glo. in cap. ei qui ap. p. 5. de poss. 2. quæst. 6. ubi Archi. & communiter DD. Specul. in rit. de appell. §. 6. quibus vers. 6. non appellatur. & ibi Joan. And. Bald. in l. unicus. colum penult. in prim. & 306. limit. 16. fol. 504. & de magis communem testatur etiam Scaccia lib. 1. causa. civil. & crim. cap. 97. sub n.54. & træt. de appell. quæst. 17. limit. 6. membr. 7. num. 16. & 22. & magis communem dicit Covarr. præl. quæst. 23. sub num. 8. ver. secunda conclusio. August. Beroius q. 52. in index sub n. 8. Alex. conf. 99. Vitis pro censibus l. 5. Bald. conf. 3. 66. quoniam n.4. lib. 3. Joann. Corral. in l. naturaliter. §. n.6. dicens communem, ff. de acquir. poss. n.6. Vest. in præl. 7. cap. 3. n.2. Capell. Tholof. decif. fin. n.2. Guid. Pap. træt. de appell. quæst. 8. n.55. Beneintend. decif. 79. n.1. Marant. in speculo judic. 6. part. ii. de appell. num. 295. Lancelot. de attent. 2. part. 2. part. cap. 12. limit. 28. num. 18. Cæsar. Contard. in repet. l. unicus. C. si de momen. poss. fuer. appellat. limit. 3. num. 2. Hubert. Zuchar. in l. ult. C. de editio D. Adrian. nu. 441. Vivius commun. opin. 22. Covarr. præl. quæst. cap. 17. sub n.7. Anton. Gom. in l. 45. Tauri, sub num. fin. Felicia. de Solis in træt. de censibus lib. 3. cap. 1. sub n.1. & ferè omnes cateri Doctores superiori pro regula citati, hanc probant doctrinam. Ozac. decif. Pedem. 25. n.18. in fin. Joseph. Ludovic. in præl. decif. Perus. 20. num. 19. & 20. Marques. træt. de appell. part. 2. in commiss. appell. cap. 2. n.43. fol. 38. & 54. fol. 40. in l. impress. Menoch. træt. in l. unicus.

Pars III. Cap. XII.

451

sub n.1. Men. træt. de adip. poss. rem. 4. q. 100. n.842. & 843. fol. 153. & Cont. in l. unicus. in 2. ratione decidendi. n. 31. C. si de momen. poss. Scaccia de appellat. q. 17. limit. 6. men. b.7. num. 2.

Hanc tamen conclusionem, quod jure Pontificio appellacioni non deferens in possessoris remedii judex vim nullam faciat, ut limites, velim in iudicio possessoris, quæ superius summarissima dixi, ut in iis appellacioni nulli judex Ecclesiasticus deferat, vim faciet manifestam, siquidem non suspendat executionem sententiae, prout ita in remedio adipiscenda possit. ex l. fin. C. de editio D. Adr. dixerunt, ut author hujus opiniois Bald. conf. 141. n.1. 1. idem Bald. conf. 203. lib. 4. & ex cap. ult. §. si quis 2. quæst. 6. ubi Archid. defendit Beroius q. 44. per tot. & ante eos fuit opinio Innocentii, in cap. pastoralis n.3. vers. ad hoc intelligendum. Salicet. in l. unicus. C. si de momen. poss. fuit. col. 3. vers. quæro secundo. Menoch. de adipicen. rem. 4. q. 1011. n.840. Scaccia de appell. q. 17. limit. 6. memb. 4. n.31. & memb. 7. n.12. Zuchar. in d. fin. C. de editio D. Adr. n.441. Tiraquell. plures referens in træt. le mort sait. p. 6. declarat. 6. n.2. Covarr. in præl. quæst. cap. 23. num. 8. vers. tertia conclusio. Lanc. Rob. de attent. 2. p. 12. fin. 25. n.27. Joseph. Luc. dec. 20. n.20. Menoch. de adipicen. poss. rem. 4. à n.840. cum seq. Petr. Beneintend. concil. 79. n.7. in fin. Marta de juri. 4. p. cont. 2. cap. 159. n.19. & 20. Riccius in præl. decif. 2. p. decif. 203. per tot.

Et ratione redditum, tum quia, ut suprà, diximus, & 68 l. quisquis C. quorum appell. non recip. & l. fin. ff. de appell. recip. testatorum voluntates, & testamenta celeritatem, non dilatationem requirunt, quia ideo cùm omnes caus. quibus hæc militat ratio, omni jure canonico etiam, appellatio non suspendat, diximus suprà hoc lib. 3. c. 1. & alibi passim, nihil mirum est hic casus illo potiatis privilegio jure canonico, pro qua opinione est text. in cap. ult. §. si quis 2. q. 6. & etiam quoniam si jus civile testatorum dispositioni pietate, & charitate ductum multum facit, multo plus debet favere Pontificium, juxta text. in cap. cum eff. de testam. ubi Doctores, ut dicit Menoch. suprà, alia etiam utitur ratione Covarr. in d. cap. 23. sub n. 8. vers. tertia conclusio. nec sunt ferentes Beroius. Beneintend. & Joseph. Ludovic. ubi proxime, purantes appellationem hoc easu esse prohibitam etiam iure civili, quoad utrumque effectum, devolutivum & suspensivum, cum contraria & recte communiter prout citati omnes Doctores dicant, & text. in d. cap. ult. §. si quis 2. q. 6. esto quod sit canonizata lex quisquis, C. quorum appellations non recipian. generaliter loquientes, & fine distinctione debent intelligi, prout intelligunt eandem legem communiter Doctores, minimè admittitur appellatio quoad suspensivum, secus quoad devolutivum, nec jure canonico confenda est immutata dispositio d. 1. si quisquis, maximè cùm eo iure in possessoris regulariter admittatur quoad utrumque (ut dictum est.) Ita Menoch. latè d. rem. 4. nu. 841. & seqq. sursumque, ubi exactè curat probare, illam legem non esse canonizatam, sed esse à Gratiano inter canones relationem, quem vide.

Et ex identitate rationis, scilicet celeritatis, limita 70 ultima præfata conclusionem; ut scilicet iure etiam canonico appellationem in deferendum à sententia lata in illis summarissimis iudicis possessoriorum præparatoriis ordinarii possessoriorum, ex iudicio officio, juxta l. aequum. ff. de usu fructu. de quibus suprà ad quibus supra locis sit, ut obiter dicit Contard. de Aguidiana constitutio est coarta, & limitata ad certas causas, & ad certas perlonas dumtaxat. Veflius in præl. lib. 7. cap. 3. Cæsar. Contard. de Aguidiana q. 1. & seqq. item de Aguidiana est localis, lata pro certis locis, & provinciis dumtaxat, ut advertit idem Contard. de Aguidiana quæst. 3. à n.1. Paz in præl. de tenuta. c. 12. n. 22. nec sunt ferentes Beroius. Beneintend. & Joseph. Ludovic. ubi proxime, purantes appellationem hoc easu esse prohibitam etiam iure civili, quoad utrumque effectum, devolutivum & suspensivum, cum contraria & recte communiter prout citati omnes Doctores dicant, & text. in d. cap. ult. §. si quis 2. q. 6. esto quod sit canonizata lex quisquis, C. quorum appellations non recipian. generaliter loquientes, & fine distinctione debent intelligi, prout intelligunt eandem legem communiter Doctores, minimè admittitur appellatio quoad suspensivum, secus quoad devolutivum, nec jure canonico confenda est immutata dispositio d. 1. si quisquis, maximè cùm eo iure in possessoris regulariter admittatur quoad utrumque (ut dictum est.) Ita Menoch. latè d. rem. 4. nu. 841. & seqq. sursumque, ubi exactè curat probare, illam legem non esse canonizatam, sed esse à Gratiano inter canones relationem, quem vide.

Et ex identitate rationis, scilicet celeritatis, limita 72 ultima præfata conclusionem; ut scilicet iure etiam canonico appellationem in deferendum à sententia lata in illis summarissimis iudicis possessoriorum præparatoriis ordinarii possessoriorum, ex iudicio officio, juxta l. aequum. ff. de usu fructu. de quibus supra locis sit, ut obiter dicit Contard. de Aguidiana constitutio est coarta, & limitata ad certas causas, & ad certas perlonas dumtaxat. Veflius in præl. lib. 7. cap. 3. Cæsar. Contard. de Aguidiana q. 1. & seqq. item de Aguidiana est localis, lata pro certis locis, & provinciis dumtaxat, ut advertit idem Contard. de Aguidiana quæst. 3. à n.1. Paz in præl. de tenuta. c. 12. n. 22. nec sunt ferentes Beroius. Beneintend. & Joseph. Ludovic. ubi proxime, purantes appellationem hoc easu esse prohibitam etiam iure civili, quoad utrumque effectum, devolutivum & suspensivum, cum contraria & recte communiter prout citati omnes Doctores dicant, & text. in d. cap. ult. §. si quis 2. q. 6. esto quod sit canonizata lex quisquis, C. quorum appellations non recipian. generaliter loquientes, & fine distinctione debent intelligi, prout intelligunt eandem legem communiter Doctores, minimè admittitur appellatio quoad suspensivum, secus quoad devolutivum, nec jure canonico confenda est immutata dispositio d. 1. si quisquis, maximè cùm eo iure in possessoris regulariter admittatur quoad utrumque (ut dictum est.) Ita Menoch. latè d. rem. 4. nu. 841. & seqq. sursumque, ubi exactè curat probare, illam legem non esse canonizatam, sed esse à Gratiano inter canones relationem, quem vide.

Et ex identitate rationis, scilicet celeritatis, limita 74 ultima præfata conclusionem; ut scilicet iure etiam canonico appellationem in deferendum à sententia lata in illis summarissimis iudicis possessoriorum præparatoriis ordinarii possessoriorum, ex iudicio officio, juxta l. aequum. ff. de usu fructu. de quibus supra locis sit, ut obiter dicit Contard. de Aguidiana constitutio est coarta, & limitata ad certas causas, & ad certas perlonas dumtaxat. Veflius in præl. lib. 7. cap. 3. n.4. 2. Moheda. decif. Rota divers. 112. in prim. & num. ult. part. 3. lib. 1. & decif. 185. n.2. part. 3. lib. 2. & decif. 187. part. 3. Paz de tenuta, ubi proxime n.24. intra limites tantum temporalis Ecclesiæ juridictionis, Cæsar. Contard. ubi proxime quæst. 4. n.8. ad medium. Rot. decif. 112. n.4. lib. 1. p. 3. divers. nec habet locum inter personas Ecclesiasticas, ut opinatur Orlévian. Vefl. in præl. lib. 7. c. 3. n.4. Hondeodus confil. 20. num. 10. 1. 2. Christofor. de Paz ubi proxime n.27. Et ideo commissio super appellationem appositum in Rota, solet dari cum clausula (fine præjudicio legitimatæ executionis, quatenus de Aguidiana locus sit) ut obiter dicit Lanc. in l. ult. C. de editio D. Adrian. nu. 441. Vivius commun. opin. 22. Covarr. præl. quæst. cap. 17. sub n.7. Anton. Gom. in l. 45. Tauri, sub num. fin. Felicia. de Solis in træt. de censibus lib. 3. cap. 1. sub n.1. & ferè omnes cateri Doctores superiori pro regula citati, hanc probant doctrinam. Ozac. decif. Pedem. 25. n.18. in fin. Joseph. Ludovic. in præl. decif. Perus. 20. num. 19. & 20. Marques. træt. de appell. part. 2. in commiss. appell. cap. 2. n.43. fol. 38. & 54. fol. 40. in l. impress. Menoch. træt. in l. unicus.

Nec oblat. text. in cap. fin. 2. quæst. 6. ubi Archi. n.17. quod illo decreto canonico est canonizata l. 1. C. si de momen. & sic etiam iure canonico prohibita intelligitur appellatio in possessorio, quia respondet, quia illud cap. fin. vers. de poss. non est juris canonici, sed sunt verba Gratiani compilantis decreturn, cujus verba non habent vim canonis, id est non canonizant. Joan. Andr. in addit. ad Specul. sit. de appell. §. in quibus. ver. 75 sursumque, ubi exactè curat probare, illam legem non esse canonizatam, sed esse à Gratiano inter canones relationem, quem vide.

Nec oblat. text. in cap. fin. 2. quæst. 6. ubi Archi. n.17. quod illo decreto canonico est canonizata l. 1. C. si de momen. & sic etiam iure canonico prohibita intelligitur appellatio in possessorio, quia respondet, quia illud cap. fin. vers. de poss. non est juris canonici, & in specie ita serbit Beneintend. conf. 79. n.6. in fin. plures adduct rationes Menoch. de resind. poss. rem. 6. n.49. Contard. in d. l. unicus limit. 3. n.4. & fin. Joseph. Ludovic. in decif. Perus. 20. n.1. part. 1. Lancel. træt. de atten. 2. p. c. 12. fin. 25. n.31.

Nec oblat. text. in cap. fin. 2. quæst. 6. ubi Archi. n.17. quod illo decreto canonico est canonizata l. 1. C. si de momen. & sic etiam iure canonico prohibita intelligitur appellatio in possessorio, quia respondet, quia illud cap. fin. vers. de poss. non est juris canonici, & in specie ita serbit Beneintend. conf. 79. n.6. in fin. plures adduct rationes Menoch. de resind. poss. rem. 6. n.49. Contard. in d. l. unicus limit. 3. n.4. & fin. Joseph. Ludovic. in decif. Perus. 20. n.1. part. 1. Lancel. træt. de atten. 2. p. c. 12. fin. 25. n.31.

*lim. 25. num. 26. Scaccia de appellat. q. 17. lim. 6. membr. 1.
num. 4.*

- lim.25. num.26. Scaccia de appellat. q.17. lim.6. membr.1. & ibi Cæsar Contard. in limit. 14. n.20. & 24. Joan. de Ami. confil. 147. super dubio n.3. ibi, item in actione. Nicel. in tract. de concor. gloss. concor. 6. fall. 6. moder. 13. sub n.27. Ozasc. decif. 25. n.11. & post Specul. tit. de appell. §. in quibus n.12. Cont. d. lunic. appos. 4. n.2. 4. & 5. Rugginel. tract. de appell. §. 2. c. 3. n.695. ver. 24. in fin.

Et loquendo generaliter in omni iudicio possessorio,⁸⁷ in quo sit condemnatio interesse propter non facultatem rei restituendi, Scac. de appell. q.17. lim.6. membr.9. num.22. & memb.8.n.19. & melius memb.5. sub num.1. & memb.4. n.128. & memb.6. à n.5. & seqq. vide in optimo calo per Aloys Riccium in prax. dec. 2. p. decif. 200. & de ratione hujus doctrinæ vide quæ latius dixi supra lib.2. d. cap.7. à num.132. cum pluribus seqq. quibus & hac adde.

Quid autem sit dicendum in possessorio super juris.⁸⁸ dictionalibus, & alijs, quibus debet iustificari possessorio cum titulo, an admittatur appellatio suspensiva, vide quæ latè Scaccia de appell. q.17. limit. 6. memb.9. à n.87. & à 52. & latius art.109. Mer. de major. 3.p. que. 24. à n.56. & supra, quos vide, quia dissentunt in refutacione, ne præcipue Scaccia.

Et ex eadem ratione idem est respondendum in re.⁸⁹ medio retinem. poss. ex interdicto de aqua quotidiana, & alijs, de qua latè per Menoch. de resinen. poss. rem. 6. per totum, nam à sententia in eo lata nisi judex deferat, vim facit, quia legitima, habet enim hoc interdictum admixtam causam proprietas, l.1. §.ult. ff. de aqua quotid. & alijs, ita per Bal. in l.unic. column.2. ver. scato quid. ff. C. si de momen. poss. fuer. appell. & Alber. in l.ult. n.3. C. qui leg. per. habent. stant. ubi etiam dicit, quod⁹⁰ quando possessorio haber. admixtam causam propriatis, locum non habet dispositio illius l.fin. quam vide, sequitur in terminis Menoch. loco proxime citato n.164. & seqg.

Et ex identitate rationis repetendum idem est in re.⁹¹ medio possessorio adipiscendas ex l.fin. C. de editio D. Adr. quanto possessorio convenitus asserit se pariter heraredum scriptum in testamento solemini, atque ita patrem titulum ostendit, quia tunc à sententia contra leda, appellatio emissa judex si non desert, vim faciet, quia licita est quoad utrumque, ita sensuit Anton. Nicell. in tractatu de concord. gloss. in concord. 1. num.28. motus Baldi responso in conf.81. lib.3. alijs confil. 141. premissis verbis lib. Bal. 1. idem Bal. in l.unica num.4. verfa. nos dicimus, C. si de momen. poss. fuer. appell. poss. linnocentium ab eo citatum, & Baldi confilium intelligit & declarat Menoch. de adipiscen. rem.4. n.801. cum seqg. quando fuisse probabili dubitatio, quis eorum esse ligas haeres, quia tunc necesse est ingredi judicium petitorum, atque ita probare se heraredum, cùm ergo eo in causa fuit disputatio petitorii admisis, jude. jureque à latè sententia appellari potuit, prout Bal. in deconf. 14. refer in additio. Capella Tholos. quaq. ult. n.2. verfa. item nisi fuerit, hujus articuli istissimum declarat casus, quibus procedit, Menoch. ubi proxime à num.86. cum seqg. ubi num.862. adducit in omnibus possessoriis, quod si exceptio recipiens proprietatem, quæ reg. 93 pelli poterat; sive malitia, sive super ea cognoscendum; ex his, quos ipse de recuper. rem. quaq. 15. aed. ideo cum à tali iudicio emitatur appellatio cum lata à sententia lata in possessorio mixto operabitur effectum suspensivum, ex prefatis Doctoribus, & ex Bald. confil. 367. l.1. l.1. confil. 187. l.2. Ozascus dec. Pedem. 25. col. ul. vice. item quando lata. Enimvero ubi possessorium habet admixtam causam proprietas, non dicitur momentaneum, Alber. in l.ult. n.3. C. qui legit. per. habent. stant, nec statuta diffinenda circa possessorium, meram intelligitur, nec extenditur ad possessorium mixtum, ita Menoch. in tract. de resinen. poss. rem. 5. n.97. & rem. 6. num. 166.

Et hæc ratione attenta idem dixerem nonnulli circa

Et hac ratione attenta idem dixere nonnulli circa
remo-96

medium adipisci ex Salviano interdicto, non quod
sui natura habeat admixtam causam proprietatis, (quia
ut supra diximus) merum posseflorium est, sed quan-
do se contingit, ut aliqua cum causa peritoria respi-
ciente sim illud tractetur, quia tunc appellatione esse de-
pendum, respondet Sarri, de redditis. Eccl. cap. 2. n. 27.
Baldi conf. 1. q. 1. p. 1. quia doctrina
quando in hoc interdicto verificari possit, locum ha-
bitat, & vera sit, vide omnino Menoch. de adipisc. rem. 3.
n. 187. cum multis sequibus.

- 7 Quid autem si dicendum, quando in sententia possessor pariter fit condemnatio fruendum damni, aut interesse, latissime, & accuratè examinavimus supra lib.2, cap.7, a num.56, in secundo membro distinctionis, ubi alii etiam videbis, & de pluribus aliis generalibus limitationibus huius conclusionis, & regulæ possessoriorum, vide Anton. Gomez in d.1.45. Tantum num. fin. Maran. p.6.p.tit. de appell. a. num.29, cum sequentibus. Lancelot. de atentat. 2.p. cap.12.lib.25. Meloch. de adipis. rem.4. a.n.826, & alibi passim per Doctores superioris relatos.

8 Unum tamen ad præmissum necessarium non omisito, quod quavis in judicio possessorio, causam sit agi de proprietate, simul atque mixtum tractetur: si tamen super possessione dumtaxat, & non super proprietate sententia lata fuerit, appellatio non defensum vim non facit, quia hujusmodi appellatio nec suspendit, nec hoc casu impedit executionem prædictæ sententie, ita determinavit Rota decr.273, n.3, & 2.p. divers. & decr.340.8.p.2. Decius consil.28, per rationem Corral. consil.30, numerus 1, lib.2. Caesar. Contar. in l.unic. C. si de momen. pos. fuerit. lib.2. ratione mixturae § 3. num.13. Christoph. de Paz in tractatu de tenus. cap.13. num.62, itaque nos loquimur in dictis casibus, quando simul terminatur possessorium, & petitorium, vel simili ura- que sententia concurrit.

9 Pariter & supradictam nostram regulam intellige, quando agitur de iudicio meri possessoriorum, fecis au- tem quando de possessorio tractatur per viam contra- fuit, ut puta quando qui promisit fundum, & domum, aliamque speciem aliquid, quoniam est condemnatus ob illum contractum appellatio emissa defendendum est, nt probant Bald. in consil.210. in fin. vol.5. Maran. de ord. judic. 6.p. tit. de appellat. num.305, nisi ad ejusmodum spe- ciei possessoriorum agatur mediante instrumento guaran- tigato, quoniam alter est dicendum, dicemus (Deo dante) infra lib.4. interim videndum Parla. lib.1. verum quod. c.10. Anadov. Rodriguez de execucio. a.5. n.24. versic. cuius executioni, & ver. seqq. & superius a.21.

10 Et quod quando agitur ad possessionem principali- ter, & immediate vigore contractus, posse appellari, probat idem Bald. in l.unic. col.10. vers. & nota ibi s. si qui promisit, C. si de momen. pos. dicens quod si quis pro- 102 missit milii tradere nudam possessionem, & judex sen- tentiat, eam inhibi tradi: potest condemnatus, & obli- gatus appellare, quia nullum superest ei petitorum contra pactum, idem (inquit) est si possessorium in stipulatione dedidit sibi, & idem si quis petet se in- ventire de feudo, quia agit ex contractu: idem quod Bar. tenet Nicell. tract. de concor. gloss.6. fall.6. mod.6. sub num.26. fol.191. Ozasc. decr. Pedemont. 25. sub n.1. Marquel. tractat. de commissi. p.2. in consil. appell.c.2. n.49. fol.39. Caesar. Contar. in l.unic. lim.1. num.70. versic. aliud exemplum, & late limit. a. n.1. & seqq. C. si de momen. pos. Rota decr.356.8.p.1. divers. & alios citat Scac- 104cia de appell. q.17. lim.6. memb.9. a. n.78. ubi quod idem est in condemnato ad liberè dimittendum possessorionem, ut possit appellare, quia continent mixturam, & quo per eum n.20. & d. Rota decr. 105 Et juxta hanc notam elegantem Rota deci- nom 857. in recollect. noviss. per Farin. a.p. Fuit tentum, quod itane pacto transactione apportio, quod defi- xand. consil.131.n.3. lib.4. A. lib.3. de c.226. & decr.4.60. lib.1. in l.2.n.113. C. de jure emplo. Moder. de atten. 2.p. c.4. amplia. 1.2. & 4. minus etiam obflare, quod possit capa fuerit pendente termino ad appellandum; nam cum ad possessionem non fuerit actum ex contracta, sed vigore clausulae constituti, & clausula quod possit capa possesso propria autoritate; non erat locus ap- pellationi. Contard. in l.unic. lim.24. n.7. C. si de momen. pos. fuerit. appell. & in consequenti permanenti termini, vel appellatio interposita non poterat impedire illius execu- tionem. Barb. consil.10.1.n.1. lib.3. Guid. Pap. con.219. n.7. Roland. à Valle consil.77. num.20. lib.2. tanto ma- 103 gis quod licet fuerit actum ad caducitatem, illa tamen fuit incidenter, non autem principaliter deducta, quo cau. denegatur appellatio, juxta tradita per Decium consil.28. Contar. a. l. unic. q.1.5. Haec tenuis de dicta de- cione.

Et quod dicatur in d. Rota decisione, quod quando 109 agitur ad possessionem non vigore contractus principali- ter, sed vigore clausulari constituti in ea appositi, ut non sit licet appellatio, tenet Paul. Castron. consil.43. videtur lib.1. n.4. quia tunc debitor nolens tradere possessorium, videtur spoliari. Scaccia de appell. q.1.7. lim.6. num.9. a. n.80 qui num.79. post Bald. ubi supra, & Contard. in d. l.unic. lim.14. n.2. & num.4. q. 1. lib.2. quod filio 110 petente investiturum feudi per uile interdictum quo- rum bonorum, non dabunt appellatio.

Quod etiam procedit, qua si immediate actum est 111 non ex ipso contractu, sed aliquo interdicto possessorio licet accessori, seu in consequentiā deducatur con- tractus, & ejus validitas, non datur appellatio. Contard. lat. in l.unic. lim.14. n.3. & vide a. n.1. cum seqq. & Scaccia 4. lim.6. memb.9. a. n.81. quod comprobatur ex 112 eo, quod ipse lat. è n.1.0. ubi quod offendendo cūlum ad consequendam possessionem petitam, non dicatur agere possessorio mixto.

Aliud etiam potest reddi exemplum, quando scilicet 113 sententia habet complicatas causas fatalitatis, quia tunc etiam appellatio admittitur, suspicibile etiam bonorum possessorum secundum tabulas, text. est. in l.1. & ibi Bal. & Salicet. C. de bonorum pos. secundum tabul. Bal. in l. pos. sententia n.16. C. de sentent. & interlocut. omni. Nicel. de concor. gl. concor. 6. fall.6. sub n.26. moder. 2.3. fol.191. Rota decr.323. n.1.p.1. divers. Domini dixerunt, & ce. de quo & de ratione vide Scacciam ubi pro- zimere n.84. & seqq.

Ac denique tunc admittitur appellatio à sententia 114 lata in possessorio iudicio, quando scilicet gravatum ex illatum non potest reparari iudicio petitorio, ut puta quia condemnato iudicio possessorio, ad possessorionem & rei restituendum, nulla competit actio in re, sed ejus retentionem dumtaxat, & iuxta causam text. in l. qui exce- ptionem, § si pars. ff. de condicione indebiti, ubi Cuman. n.27. & iuxta h. in m. arca ff. de condicione indebiti. Bal. in l.1. n.7. vers. quaro quid si non agitur possessorio, C. si de momen. pos. fuerit. appell. ubi sit, quod quando iudicium possessorio moverit contra detentoratum, ut puta commodatarium, si contra eum fertur sententia, poterit ille appellare; ratione reddit, quia non potest commu- datus non petitorum movere, atque pariter nec in illatum damnum reparari. Bald. in l.2.n.22. C. de Episcop. au- di. Bar. in lib.2.n.3. ff. de appell. recip. Castron. consil.46.

col. 2. verb. pro hoc fallit, lib. i. Decius in l. 1. col. 3. vers. se-
cundo quando, C. de bon. poss. secundum tab. Anton. Nicel.
in tractatu de concor. glo. concord. i. à num. 31. Ozaf.
decis. Pedemont. 25. n. 1. Menoch. de adijs. cen. rem. 4. à
num. 80. ubi probat, hoc casu etiam exceptionem domini,
atque ita impedita posse. Et ultra su-
pradicatio hanc nostram doctrinam, & limitationem
probant Cardini. in cap. cium ad sedem, ad fin. ubi Abb.
num. 39. Petr. Graff. num. 125. de restitutio. sfoli. Capic.
decis. 34. num. 5. Stephan. Auffer. in addit. ad decisionem
ult. Capell. Tholos. num. 3. Rebuff. ad II. Galli. tract. de
liter. execut. art. 9. glo. 5. n. 10. cum Jeq. & art. 10. gl. 1.
num. 8. Maran. de ord. judic. 6. p. 5. t. de appell. num. 299.
Duein. regul. 50. num. fin. Matefia. in d. l. unica num. 2.
& 7. de quo etiam latè Christopher. de Paz tract. de tem-
pus. c. 12. à num. 31. cum seqq. latè etiam prosequitur
hanc doctrinam, & limitationem post Cæsarem Con-
tar. & alios. Scaccia de appell. q. 17. limi. 6. membr. 8. per
totum, ubi ejus varia reddit exempla omnino videnda;
& Paz etiam modo citato loco.

117 Sed pro corone hujus capituli illud annexere li-
bet, valde utili circa illa remedia posse. summa-
rissima, & quorum ad principium meminimus ex officio
judicis inductum, iuxta laqueum. ff. de usu fructu, que
sunt preparatoria ad posse. ordinaria, queque (ut
diximus) durat solum si sequenda est in ipso
posse. ordinario, ut scribit Nevez. consil. 30.
num. 7. Benenit. concil. 79. num. 4. tanquam praeparato-
rium, ex l. liberis. §. ult. ff. de liberali causa, & revocatur
nun in dubium, quid si la sententia super posse.
ordinario contra eum, pro quo in summarissimo fuit
pronuntiatum, & interloquatum; fuerit appellatum,
au supplicatum, an ei adhuc proderit ea interlocutio,
& an adhuc durare dicetur appellatio, au supplica-
tione pendente ad posse. ordinario, in quo respon-
deo, quod eum hujusmodi interlocutoria dumtaxat
durat, ut sequenda sit definitiva in posse. ordinario,
ex Doctoribus citatis, non obstante appellatio-
ne pariter exequi debet (ut haec dictum est) se-
quenter; ut illa prior interlocutoria sicut tunc habeat,
quando definitiva effectum fortuit, ut optimè & ele-
ganter consideraverit Menoch. de restin. pess. rem. ult.
num. 50. & 60. & sic exequenda erit sententia definitiva
lata in ordinario posse, nec interlocutoria impe-
dimento esse debet, nec potest privilegium definitiva
hinc afferre.

120 Et obiter adverte, quod (sicur superius dictum est)
posse datur heredi instituto, vigore l. fin. C. de editio
divi Adri. non obstante appellatione favore testatoris,
multo magis deneganda est ipsa appellatio a sententia
se pronunciacione de aperiendo testamentum, ut pro-
bat text. in l. fin. ff. de appellat. recip. & in l. quisquis 6. &
ibi B. Bal. Saliect. & Paul. de Caff. quorum appell. non
recip. quam legem Gratianus posuit in cap. ult. vers. si
quis etiam ausus fuerit 2. q. 6. Innocent. in cap. Pastoral.
num. 3. ver. ad hoc ita de off. deleg. Archidiac. in d. fin.
num. 16. 2. q. 6. Specul. tit. de appellat. §. in quibus n. 10.
vers. 8. lib. a. Maran. in Specul. p. 6. act. 2. pr. in verbo &
quandoque appellat. limi. 19. num. 22. fol. 505. Rebuff.
tract. de appell. gloff. uni. art. 9. n. 10. tom. 3. Menoch. tract.
de adijs. pess. rem. 4. n. 7. fol. 23. Et est ratio, quia aperte-
ra testamenta celeritatem requirit, ex d. fin.

121 Et iterum à decreto five judicis mandato executivo
relaxatio de evacuando, vel (ut dicitur) de traendo
appellatione ei deferrit, quia caret suspensivo, tenet
etandi DD. eo quod sit causa summaria & privilegiata,
celeritatem desiderans. Grammaticus decis. 5. 8. num. 15. &
seqq. Caesar. Contard. in l. unica n. 4. C. si de mom. poss. Alex.
in l. num. 52. ubi lff. num. 45. vers. quarto add. si soluto
matri, & post eundem Contard. q. 20. num. 2. vers. con-
trarium & num. 3. & Bald. in eadem l. unica num. 1. dixit
Scaccia de appell. q. 17. limi. 6. membr. 2. num. 36. & idem

CAPUT XIII.

A sententia lata à judice, ut bono viro arbitran-
te, vel arbitrio juris, vel in iis, quæ judicis
arbitrio regulato, vel etiam libero, relin-
quuntur, seu etiam conscientia, potestati,
eiusque mero officio; appellationi interpolata
non deferens vim an faciat; ubi etiam quid
ab aliis, & sententiis negativis.

SUMMARIUM.

- 1 Reduclionis sententia lata à judice, ut bono viro appellatio non esse deferendum, qui teneant.
- 2 Sententia reduclionis licet admittat appellationem, an nibilominus ea pendente sit exequenda.
- 3 Reduclionis sententiam admittere appellationem sus-
pensionem, qui cum Baldi subscripterint.
- 4 Covaricias perplexus & varius redditur, in resolutione bujus articuli.
- 5 Baldi distillatio refertur.
- 6 Reduclionis judice confirmante arbitramentum non li-
cere appellari, secus ab eo illud informante, qui te-
nuerint, recensentur.
- 7 Appellationem est licetum à judice adito per viam re-
duclionis, ut bono viro, ut magis communis & a-
quier opinio resolvitur.
- Quia procedit sive if. judex moderetur, sive confir-
met, vel infimes arbitramentum, ibid.
- 8 Et hac opinio maximè procedit si sententia feratur ad
favorem ejus, qui petit reductionem.
- 9 Reduclionis sententia an admittas appellationem jure
Regio remissive.
- 10 Laudi executo non est facienda pendente reduclione
ad judicem ut bonum virum, ut verior opinio resol-
vitur, & quos fin. in hoc articulo.
- 11 Iure Regio hoc opinio innovata est.
- 12 Laudi executo sit, si sit inter partes convention.
- Vel si sit ab aliquo statuto sic indicatum, ibid.
Et de aliis limitationibus, remissive.
- 13 Reduclio arbitramentum si petatur post illius arbitra-
menti executionem, illam non revocat, nec impedit.
- 14 Ab arbitratoribus & eorum arbitramentu non licet re-
gulariter appellare, sed reduclio peti ad arbitrium
boni viri.
- 15 Reduclio ad arbitrium boni viri intra decem dies de-
bet peti jure regio.
- 16 Reduclio an etiam jure communi debet peti intra de-
cem dies.
- 17 Reduclio coram quo judice sit petenda, & de variis
opinionibus remissive.
- 18 Reduclionis debet peti intra decem dies etiam jure ca-
nonico.
- 19 Reduclionis debet peti intra decem dies etiam jure
canonicum.
- 20 Arbitri sententia an sit exequenda non obstante appella-
tionem, & seqq.
- 21 Arbitri sententia quando omologatur tacite vel ex-
prefse.
- 22 Ab aliis quem quis approbat, non potest appellari.
- 23 Appellari quando posui ab arbitri sententia, qui pro
materia videnti.
- 24 Arbitri sententia etiam peto nudo facto compromis-
jur canonico recipit appellationem, & de ratione.

25 ab.

- 25 Ab arbitri juris electio scilicet super recusatione, aut
competentia inter judices Eccles. appellari, an licet.
- 26 Arbitri juris habent jurisdictionem à lege, & coram
illis coguntur partes litigare, sicut coram judice.
- 27 Arbitri juris habent à lege jurisdictionis tertiam spe-
ciem equiparata delegatio.
- Arbitri juris licet appellare, quemadmodum & ab a-
liis judicibus, ibid.
- 28 A judice habente arbitrium à lege, homine seu statu-
to, appellari teneat, qui teneant.
- 29 A judice cuius arbitrio aliquid committitur sive in
civilibus, sive in criminalibus, qui teneant.
- 30 Judex in arbitriis argui non potest, quia tunc Deum
judicem rei hujus cognitorum babet.
- 31 A judice cuius arbitrio aliquid relinquitur, non licet
appellari in parvo & levibus, sicut in gravibus, in
quibus quis enormiter ius est.
- 32 In arbitriis super re magna quemadmodum enor-
miter latus judicetur.
- 33 A judice habente arbitrium, seu absolutum à
lege, seu statuo, vel homine, non licet appellari.
- 34 Liberum arbitrium ex quibus verbis, & clausulis da-
tum judici intelligatur, remissive.
- 35 Clauses & verbis, quibus arbitrium regulam seu boni
viri, judici datum sit remissive.
- 36 A judice cuius conscientia aliquid terminandum, seu
facilius committitur appellationem emissa non defertur.
- 37 Conscientia ubi sit onerata judice sive jure, sive forma
commissionis praescripti, appellatio nec suspendit, nec
impedit executionem.
- 38 A judice, cuius conscientia aliquid committitur, appella-
tio est probita quod sufficiunt efficiuntur duntaxat.
- 39 Conscientia sicut Deus superior est, & ideo ad alium
ut inferiore appellari non debet.
- 40 & 47 Conscientia judicis ubi non est onerata simpli-
citer, sed aliquid simul sit appositum respiciens jus-
titiam, appellatio est probita.
- 41 Appellari non potest ab aliquo, cuius conscientia aliquid
declarandum committitur, quando declaracionem ju-
dicamento firmavit, quod procedit non in judicio.
- 42 Delatio alicuius ubi sit standum ex qualcumque dispo-
sitione, intelligitur jurato, non dister.
- 43 Delatio alicuius promittens stare, intelligitur jurato,
non aliter.
- 44 Citare non debet aliquem judex cuius conscientia ali-
quid judicandum est commissum.
- 45 De materia quando aliquid conscientia alicuius com-
mittitur, remissive.
- 46 & 47 Conscientia cui aliquid terminandum commit-
titur, debet esse cum iudicio discretionis.
- 48 Potestat judicis quando aliquid relinquitur, id non
subjicitur judicis necessitate.
- 49 A judice cuius facultati & potestati aliquid facien-
dum relinquitur non licet appellari.
- 50 Judex si ex statuto potest aliquem carceratum sub si-
dejusfribus relaxare, si non fecerit, non appellari,
Declara ut ibi.
- 51 A judice facultatem dispensandi habente, & id nega-
te, non licet appellari.
- 52 Delegans meram habet facultatem revocandi jurisdi-
ctionem delegatum.
- 53 Appellationem non admittitur ab avocatione jurisdictio-
nis facta per delegatum superius.
- 54 Quod procedit sive avocatio fiat sine causa, aut cum
ea, aut cum levii, quia non licet appellari.
- 55 A judice denegante id quod facere potest ex suo mero
officio appellari non valeat.
- 56 A judicio non supplende de facto cum potest, nec ladi-
t, nec licet appellare.
- 57 Officio judicis mercenari quod potest exercere motu
proprio, quando aliquid committitur, ab illud nega-
te non appellatur.
- 58 Secus de officio judicis nobilit, quod deseruit actioni
proposita & de utriusque exemplis.
- 59 Appellari non potest à judice suum officium non inter-
ponente, quando pars interponendum non peti.
- 60 Procuratorē inhabilis si judex non repellat, licet possit
ex officio non licet appellari per partē id non potest.
- 61 Ab injusta denegatione officii implorati licet appellari.
- 62 A judice negante id cuius facultati relinquitur, non
appellatur, sicut quando concedit, sed ex eo pars
ladiatur, quia tunc appellatur.
- 63 Judex cuius facultati & voluntati aliquid committit
sicut cogi non potest per superiore, ita nec ap-
pellatur ab illo.
- 64 A judice faciente quod facere, præcisè cogi & compel-
li potest, non appellatur.
- 65 A judice obtemperante literas requisitorias, & per-
mitente executionem, cum illis obtemperare tenea-
tur, non appellatur.
- 66 A judice nolente adimplere justas requisitorias, cum
potest per superiores compelli, potest appellari.
- 67 Ab ordinario recusante sine causa institutione pra-
sentatum, vel confirmare electum, appellari licet, vel
etiam superiore adire per viam recursus.
- 68 Ab ordinario negante licentiam justam Reflori, vel
altri beneficiari, licita est appellatio.
- 69 A judice tarditate in ministrando justitiam, vel illam
negante licet appellare.
- 70 Tarditas & negligencia judicis in ministrando justi-
tiam arguitur ex tria monitione.
- 71 Judex negligens, à quo appellatum est, non potest re-
vocando gravamen rei sumere jurisdictiōnem.
- 72 Ob negligientiam, & tarditatem judicis superior adire
potest per viam querela.
- 73 Concil. Trid. sess. 24. de reform. c. 20. explanatur in
illis verbis, nisi Episcopus prius requisito, eoque ne-
gligenter procedat, &c.
- 74 Error dicentis appellari non posse ab aliis & senten-
tias negativis damnatur, & eorum falsa fundamenta.
- 75 Attentationem non adest, ergo non adest violentia recur-
sus, non est bonum argumentum.
- 76 Delatio negata iusta appellationi sufficit ad recursum
regium postulandum, cum sit pars & principium violen-
tiae, ex qua animi deliberaatio ad illam inferen-
dam detegitur.
- 77 Ab aliis & sententiis negativis sive definitivis, sive
interloquitoris appellationi deferendum, si sit legiti-
ma, ubi plura exempla recensentur.
- 78 Appellatione ab aliis negativo si judex deferre non te-
neretur, licet posse ulteriora procedere, cum rei-
na sit jurisdictiōnem.
- 79 Appellari ubi non licet, judex licet potest ad ulteriora
procedere appellatione non obstante.
- 80 Argumentum validum est, appellatio non suspendit,
ergo judex procedens non attentat.
- Sicut in converso, ibidem.
- 81 Judex deferre appellationem minime deferenda, abdicat à
se omni jurisdictiōne, & ultra validē nequit procedere.
- 82 Sententia negativa trahit secum executionem à jure,
nec judice cum ius hoc illi privilegium attribuat,
quando legitima sit appellatio.
- 83 Sententia etiam secum executionem trahentis effec-
tum suspendit appellatio legitima.
- 84 Judex non defens appellations legitime virtute regi
decreti, aut aliis proxima est causa attentiōni,
& viam inferendi.
- 85 Judex si à denegante admittendam meam probationem,
vel instrumenta non admittitur appellatio virtute de-
creti Regii, poterit ad sententiam definitivā procedere.
- 86 Ab aliis & sententiis negativis appellationi legitime,
si vim adesse declaratur, & potius videretur auxi-
lium violentiis præstare.
- 87 Redundat exempla, & supra.

88 Grava-